MIELIPIDE

Hyvinvoiva maanviljelys on maaseudun ja siellä asuvien ihmisten vahvin turva. **TIMO KÄSSI VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Kaato-luvat citysusille

Löperö petopolitiikka uhkaa koko susikantaa. Ei ole heti poistettu niitä yksilöitä, jotka ovat olleet asutusten välittömässä läheisyydessä ja näin saaneet siedätyshoitoa ihmistä kohtaan.

Oikeat korpisudet voidaan vielä pelastaa, kun ei ole vielä tullut ihmisuhreja. Pelastaminen tapahtuu antamalla kaatoluvat ”citysusille”.

Kauan eläköön oikea korpien kasvattama ja siellä viihtyvä susi.

Korpisuden suojelija

Kauan eläköön oikea korpien kasvattama ja siellä viihtyvä susi.

KORPISUDEN SUOJELIJA

Kirjoita napakasti

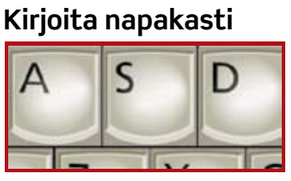

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus

Maaseudulle voitava rakentaa Kokkolassakin

MARKKU VUORIKARI

Moni haluaa asua maaseudulla, Erkki Karhulahti kirjoittaa.

Maaseudun elävänä säilymisen perusedellytys on mahdollisuus rakentaa myös haja-asutusalueille. Suomen kansalaisilla on perustuslain takaama oikeus valita asuinpaikkansa. Millään maaseudun kehittämistoimenpiteellä ei ole todellista merkitystä, mikäli joillakin kaavamääräyksillä voidaan tämä tärkein Suomen kansalaisia koskeva perusoikeus mitätöidä.

Elävä maaseutu tarvitsee asukkaita. Yhä useammat varsinkin nuoret perheet arvostavat asumisen väljyyttä, luonnon läheisyyttä ja kaikin puolin kaupunkiolosuhteita terveellisempää sekä turvallisempaa elinympäristöä. Tämänsuuntaiselle kehitykselle ei ole järkevää asettaa esteitä.

Harhaanjohtava ja tarkoitushakuinen on väite, että valtioneuvoston enemmistö olisi tämän tapaisen holhouksen kannalla. Alla on lainaus helsinkiläisen, Vanhasen hallituksen asuntoministeri Jan Vapaavuoren hyvin maaseutumyönteisestä kannanotosta:

”Koti maaseudulla on monen suomalaisen unelma. Väestön keskittyessä kaupunkiseuduille omakotiasutus näiden seutujen reuna-alueilla lisääntyy. Monet ovat elämäntilanteen salliessa valmiita muuttamaan yhä etäämmäksi keskuksista. Asumisen väljyys ja luonnonläheisyys painavat tällöin vaakakupissa enemmän kuin työmatkan pituus tai etäisyys palveluista. Monelle maaseutu tarjoaa myös mahdollisuuden omatoimiseen ja yhteisölliseen elämäntapaan sekä ekologisesti kestävään rakentamiseen ja energian käyttöön. Rakentamalla jo olemassa oleviin kyliin ja niiden yhteyteen helpotetaan palvelujen ja teknisten järjestelmien tehokasta ja edullista toteuttamista. Hyvän suunnittelun avulla voidaan lisäksi vaalia maaseutuympäristön vetovoimatekijöitä kuten maisemaa, luontoa ja perinteistä rakennustapaa.”

Edellisen asuntoministerin kannanotosta ei kyllä hakemallakaan löydy yhdyskuntarakentamisen tiivistämistä ehdottomasti tukevaa kohtaa. ”Suunnittelu/tarvekartoitusratkaisu” on kaavoitusvirkamiesten keksimä työkalu rakennuslupien epäämiseksi haja-asutusalueilla.

Kokkolan kaupungin kaavoitusosaston visiona näyttää olevan liitoskuntien kylien olemassaolon ja toimintaedellytysten näivettäminen.

Hiilijalanjälki, joka on mainittu yhtenä kyseisen toiminnan perusteena, on kestämätön. Taajamien ulkopuolella väljillä tonteilla voidaan kaupunkioloja tehokkaammin hyödyntää muun muassa saasteetonta maalämpöä. Jostakin kummallisesta syystä tämäkin menettely on asetettu holhouksen alaiseksi, maksulliseksi ja luvanvaraiseksi.

Vielä käsittämättömämpi on suunnitelma karsia maaseudun palveluja keinona rakentamisen ohjailussa. Kokkolaan ollaan parhaillaan laatimassa strategista alueyleiskaavaa jonkun konsulttitoimiston tuella. Se ei välttämättä ole kovin hyvä menettely.

Kun kyseinen kaava koskettaa hyvin voimakkaasti maaseutua, ei siihen varsinkaan kehä kolmosen eteläpuolelta saata löytyä riittävästi maaseutuasumisen realiteettien ymmärtämystä.

Lisäksi voidaan hyvällä syyllä olettaa, että työn tilaajan intressit ovat tällöin etusijalla. Ironista tässä on se, että laskun maksajiksi joutuvat myös maaseudun asukkaat.

Virkamiesten tulee nykyistä enemmän kuulla ja ottaa huomioon maaseudun elinvoimaisuuden puolesta toimivien kyläyhdistysten perusteltuja kantoja sekä maalla asuvien, että sinne muuttoa suunnittelevien ihmisten toiveita ja mielipiteitä.

Tarvitsemme strategiseen alueyleiskaavaan yksiselitteisen ja selkeän linjauksen, johon sisältyy periaate, että omistamalleen maalle saa omalla rahallaan rakentaa.

Rakennusluvan epäämiselle pitää olla järkeenkäypä syy. Siihen ei riitä esimerkiksi Kokkolan rakennustoimiston käyttämä perustelu, että ”kantatilalle on jo rakennettu liian monta rakennusta”. Suunnittelu/tarvekartoitus voi haja-asutusalueilla olla rakennusluvan ehtona vain poikkeuksellisesti, ei pääsääntöisesti.

Vielä jäljellä oleville kyläkouluille pitää taata toimintaedellytykset ja liitoskuntien asukkaille rajoittamattomat peruspalvelut.

Erkki Karhulahti
Kokkola

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Susista

Meillä maaseudun ihmisillä pitäisi olla oikeus elää ilman pelkoa ja oikeus harrastaa. 22.12 on avattu www.adressit.com/vaadimme muutosta susipolitiikkaan.

Ei nimimerkkiä

Myrskytuhoista

Nöyrä kiitos Oulun energian hyväntahtoisille sähkömiehille täällä Satakunnan myrskytuhoissa. **Vielä virtaa**

Riittävän levyiset sähkölinjat haukkaisi metsämaata noin 200 000 hehtaaria. Se on Niinistön Durbanin sopimusta vastaan. **Hiilinielu**

Hakataan vaan tarpeeksi leveät linjat. Kun linjaa tarvitsevat sen maksavat. Maata ei saa ilmaiseksi metsän kasvatukseenkaan.

Oikeudenmukaisuus

Kyllä on ihan omaa tyhmyyttään, jos lehmät seisovat lypsämättä päiviä. Ei viitsitä varautua sähkökatkoihin.

Taas eläin kärsii

Fortum selittää, että vain tiedottamista on parannettava. Nopein ja halvin apu on linjojen raivaus. Kuluttajat on sen jo kerran maksanut.

Sähkäri

Kuinka monta metsuria työllistettäisi yhden isokenkäisen turhilla optioilla, joita jaellaan sitä enemmän mitä on ehtinyt tupeksimaan. **Järkeä?**

Osuustoimintaa?

Osuuspankit aloittivat kansainvälisen osuustoiminta vuoden todella näyttävästi. **Köyhä**

Kunnon rankaa

Olipa Vantaan pojalla kauheaa ”koivurankaa” (MT 2.1.). Meillä päin ne olisivat tukkeja.

Ei nimimerkkiä

Maatalousuudistus

CAP-uudistuksessa on saatava kaikki pellot tukien piiriin. Nyt kannattaa ajaa Suomen ja nuoren viljelijän etua.

Ei nimimerkkiä

Ytimiin

S. Niinistö vei EU:n ytimeen eli rahaliittoon ja leikkasi kuntien rahat. Väyrynen selkeäpuheisin isänmaan asialle. **Kymppi**

Lukijalta-osasto

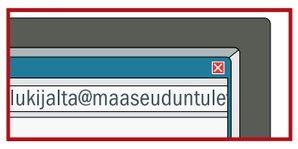

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki.
- Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”.
- Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VIERASKOLUMNI

Maaseutua ei pelasteta Leader-hankkeilla

Tässäkin lehdessä kirjoittava aluetieteen professori Hannu Katajamäki Vaasan yliopistosta vaatii Helsingin Sanomissa (21.12.2011) eriyttämään ”oikeaa maaseutupolitiikkaa” vallitsevasta maaseutupolitiikasta, joka perustuu maatalouteen. Katajamäen mielestä maatalouden kehitys on jo nyt eriytynyt maaseudun kehittämisestä, monet maalla asuvat saavat toimeentulonsa muilta toimialoilta kuin maataloudesta.

Katajamäki on oikeassa siinä, että maatalous työllistää yhä vähemmän alkutuotannossa olevia. Mutta siinä Katajamäki menee harhaan, että työpaikoilla mitattuna maatalouden merkitys maaseudulle on vähäinen.

Maatalouden merkitys niin maaseudulle kuin koko kansantaloudelle on paljon merkittävämpi kuin nämä ”maaseudun kehittäjät” haluavat kuvata. Jos maataloutta tarkastellaan koko maanviljelyn, niin peltojen kuin metsien hoidon, näkökulmasta, puhutaan merkittävästä taloudellista toiminnasta, jonka varassa koko kansantalous elää.

Vaikka maatalouden alkutuotannon arvo on vain 2–3 miljardia euroa, on elintarvikeketjun arvopää, jota vähittäiskaupassa mitataan, kymmenkertainen. Metsien parin miljardin euron kantorahatulot jakautuvat lähes puoliksi kaupunkien ja maaseudun ihmisten kesken.

Kun metsien tuotanto viedään erilaisina jalosteina ulkomaille, vientituloja tulee kymmenen miljardia euroa. Puunjalostustuotteiden vientitulot ovat kaiken lisäksi lähes puhdasta nettoa, koska tuotantopanokset ovat kotimaista alkuperää.

Suomen maatalous ja maaseutu on valtion tekemillä sopimuksilla sidottu Euroopan unionin maatalouspolitiikkaan. Viljelijöiden tulonmuodostus perustuu monimutkaisiin tukijärjestelmiin, niiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmiin ja osittain tuotteiden myynnistä saataviin tuloihin. EU:n tukijärjestelmät eivät kuitenkaan tee tyhjäksi sitä, että maatalous olisi kuoleva tuotannonala edes Suomessa. Euroopan unioni on päättänyt takavuosina, että sotien jälkeistä nälänhätää ei kaivata Vanhalla mantereella.

Maaseutua ilman maataloutta kehittelevät poliitikot ja tutkijat näkevät maatalouden vain kustannuseränä. Maatalous on kuitenkin paljon muuta. Kaksi ja puoli miljoonaa hehtaaria peltoa ovat kansallista kulttuurimaisemaa, joka ei säily ilman hoitamista. Maisemanhoidon ohella pelloilla kasvaa myös lähiruuan raaka-aineita. Alkutuotannon parista löytyy se työvoima, joka pitää huolta arvokkaan metsävarallisuuden hoidosta.

Maaseudun tulevaisuutta ei ylläpidetä Leader-hankkeilla eikä muillakaan konsteilla, mutta niillä pystytään ehkä osittain korvaamaan maaseudun kadotettua yhteisöllisyyttä, joka on hävinnyt maatalouden rakennemuutoksen kynsissä.

EU:n maaseutuhankkeilla sen sijaan voidaan valmistaa maaseudulle muuttavia uusia asukkaita sietämään maanviljelyyn liittyviä aistillisia elämyksiä. Luomutuotanto tarvitsee luonnonmukaisia ravinteita. Hajutonta lantaa ei vielä levitetä pelloille. Sen tietävät ainakin paikalliset ympäristöviranomaiset, jotka joutuvat vastaamaan keväisin ja syksyisin lannanhajuun liittyviin valituksiin.

Maaseudun tulevaisuutta ei voi rakentaa ylhäältä eikä ulkoa ohjatuilla käskyillä, kannettu vesi ei kaivossa pysy. Hyvinvoiva maanviljelys on maaseudun ja siellä asuvien ihmisten vahvin turva.

TIMO KÄSSI on talonpoika Uuraisilta.

timok@elisanet.fi

KARI SALONEN

Suojelemattoman metsän kaatunut puusto on metsän hyönteis- ja sienituholain tarkoittamaa puustoa, joka metsänomistajan on korjattava pois metsästään ennen uuden kaarnakuoriaissukupolven aikuistumista keskikesällä, Risto Jalkanen muistuttaa

Talvimyrskyjen puut poistettava metsästä

Varsinais-Suomen elykeskuksen mukaan myrskytuhometsän voi ilmoittaa Metso-ohjelmaan (MT 28.12.2011): Lehti kirjoittaa elykeskuksen etsivän ”etenkin suuria” myrskytuhoalueita vapaaehtoiseen suojeluun.

Suojelemattoman metsän kaatunut puusto on metsän hyönteis- ja sienituholain tarkoittamaa puustoa, joka metsänomistajan on korjattava pois metsästään ennen uuden kaarnakuoriaissukupolven aikuistumista keskikesällä.

Laki kieltää tuoreen puutavaran säilyttämisen metsässä kesän yli. Tapani- ja Hannumyrskyjen kaatama puu on lain tarkoittamaa, kaarnakuoriaisten lisääntymiseen oivallisesti sopivaa tuoretta puutavaraa vielä kesän 2012 alkaessa.

Myrskytuhopuut on siten korjattava pois metsästä mieluiten kevään aikana, jos sinistymistä halutaan välttää. Varhaisen kevään todennäköisyys on nyt suuri, joten lämpenemisen tuomat haitat saattavat yllättää. Vitkasteluun ei ole mitään syytä.

Metsätalouden piirissä olleiden myrskytuhometsien ottaminen suojeluun puita korjaamatta jälkikäteen, tuhon jo tapahduttua ei ole mahdollista elykeskuksen päätöksin. Laki metsän hyönteis- ja sienituhoista tai siihen liittyvä asetus eivät tunnista elykeskuksen toivetta.

Halu siirtää talousmetsä suojelun piiriin ei vapauta myöskään maanomistajaa myrskypuun korjuuvelvoitteesta.

Talvimyrskyissä kaatui poikkeuksellisen runsaasti kuusia. Tämä kohdistaa erityisen suuria paineita korjuuseen ennen kesää.

Kirjanpainaja on vaarallisin kuusessa lisääntyvä kaarnakuoriaislaji Suomessa. Laaja-alaisia kirjanpainajatuhoja ei Suomesta kuitenkaan tunneta. Ei ainakaan toistaiseksi.

Sekä kaatunut että juuristoltaan heikentynyt pystyyn jäänyt kuusipuu on mitä otollisin kohde kirjanpainajan lisääntymiselle.

Kuin varkain kirjanpainajakannat ja -tuhot ovat kasvaneet pelottavan suuriksi viime vuosina. Pieniä ja jopa satoihin runkoihin nousevia kuivien kuusten ryhmiä on kaikkialla eteläisessä Suomessa, erityisesti alueella Uudeltamaalta itärajalle. Siksi riski massiivisille seuraustuhoille on nyt hyvin suuri.

Myrskyissä vaurioituneet kuuset yhdessä suurten kirjanpainajakantojen kanssa muodostavat nyt niin vakavan tilanteen, että laki metsän hyönteis- ja sienituhoista pitää ottaa vakavammin kuin kirjaimellisesti massatuhojen välttämiseksi.

Suojeluesityksiä on helppo tehdä, mutta toivottavasti elykeskus - massatuhojen yllättäessä - on perehtynyt lain 13 pykälän vahigonkorvausvelvollisuuteen.

Risto Jalkanen
FT, MMT, dosentti
Rovaniemi

HUIDUNPERÄ

Nuorisoseuraliike saanut historiansa

Historiaa käsittelevään kirjallisuuteemme on ilmestynyt harvinainen, kiinnostava uutuus. Markkinoille tuli ministeri Jaakko Nummisen laatima viisiosainen nuorisoseurajärjestön historia nimeltään Yhteisön voima.

Lähes kaksi ja puolituhatta sivua käsittävän sarjan ilmestyminen kansanliikkeestämme on arvokas kulttuuritapahtuma. Laajuudeltaan ja tasoltaan merkittävässä teoksessa on kyse kirjoittajan viidentoista vuoden suurtyöstä.

On totuttu siihen, että kansallisista instituutioista historiaa laadittaessa lähdetään liikkeelle usean asiantuntijajäsenen suunnittelevasta toimituskunnasta ja monista kirjoittajista.

Kun maataloutemme kolmiosaista historiaa ryhdyttiin laatimaan, perustettiin kahdeksanhenkinen valmistelutoimikunta. Sittemmin kolmisenkymmentä alan asiantuntijaa kirjoitti kukin osuutensa. Työ toteutui viidessä vuodessa, ja sarja käsitti alan vaiheet esihistorialliselta ajalta aina 2000-luvun alkuun.

Valtakunnallisen liikkeen historia on ollut Jaakko Nummiselle ilmeisesti mieluinen haaste. Tekijä innostui aiheesta vasta valmistuneena maisterina ja eteläpohjalaisena pitkän linjan nuorisoseuramiehenä. Ensi osa valmistui 1961 ja käsitti järjestön vuodet 1881–1905.

Sitten kesti puoli vuosisataa ennen kuin teokselle syntyi jatko. Aiheen pariin kirjoittaja palasi perusteellisemmin vasta 1995 siirryttyään eläkkeelle virkamiesuraltaan. Niistä viimeiset kaksi vuosikymmentä hän toimi opetusministeriön kansliapäällikkönä.

Neljän seuraavan historiateoksen työ vei sitten aikaa mainitut viisitoista vuotta.

Lähtökohdat olivat poikkeavat maatalouden historiaan verrattuina, kun liike oli äskettäin viettänyt vasta 130-vuotisjuhliaan. Se oli syntynyt kansallisen heräämisen nousun aikoihin, kun sivistyspyrkimykset olivat alkaneet kansaa kiinnostaa.

Kansallisen liikkeen vaiheita tutkiessaan kirjoittajalla oli mahdollisuus perehtyä asiaan perusteellisesti. Parhaimmillaan yli sadantuhannen jäsenen liikkeeksi kasvaneen järjestön aatteet ja lukuisat toimintamuodot sekä leviäminen kunnittain ja kyläkunnittain kautta maan ovatkin saaneet nyt historiateoksissa ja liitesivuillaan paljon huomiota. Aineistoa on ollut runsaasti tutkittavissa painetuista ja painamattomista lähteistä.

Jo liikkeen henkilöluettelot ovat työn seurauksena erityisen laajat ja kiintoisat. Teossarjan nimiluettelossa on seitsemäntuhannen järjestöaktiivin nimet. Kirjoittajien kyseen ollen todetaan julkaisun ja tekstin nimet ja ajankohta. Paikkakunnista todetaan alueella toimineiden seurojenkin nimet, ja luetteloista selviävät seurojen toiminnoista kertovat sivut.

Perustettujen nuorisoseurojen määrä oli vuosina 1881–2010 peräti 3 058. Siten lukijalla on tilaisuus seurata kotikuntansa alueen nuorisoseuratoimintaa parhaassa tapauksessa yli sadan vuoden ajalta.

Myönteistä huomiota herättää sekin, että kirjallisuuden, sanoma- ja aikakauslehtien nuorisoseuratoiminnasta vuosien mittaan julkaisemat kirjoitukset saavat historiassa nyt maininnat. Aihetta on historian viidennessä osassa käsitelty yli kolmenkymmenen tiheällä petiitillä painetun sivun verran.

Historiasarjan tasokkaat artikkelit taas kertovat laajasti, miten maassamme on toiminut ja edelleen toimii myönteinen, kansallista itsekasvatusta ja kulttuuria monipuolisesti edistävä liike. Teoksen artikkeleista erityisen kiintoisia ovat muun muassa neljännessä osassa käsitellyt kirkon ja nuorisoseuraliikkeen suhteet.

Nuorisoseuraliikkeen historiallinen ja sivistysmerkitys on nähty varsinkin kansallisen yhteisvastuun luojana, tasa-arvon edistäjänä, kansalaiskasvattajana ja sivistyksen levittäjänä. Seurat myös ovat luoneet suomalaisen juhlakulttuurin ja monet kulttuuri- urheilu-, musiikki- ja näyttämötaiteen organisaatiot maahamme. Jopa seurakirjastoista kehkeytyi meillä kunnankirjastoja.

Seurat ovat olleet ja ovat edelleen paikallisuuden ja itsekasvatuksen lipunkantajia ja myönteisiä toimijoita yhteiskuntamme eri vaiheissa.

Jaakko Nummisen laaja nuorisoseuraliikkeemme historiateos kuuluu kunnankirjastojen arvokirjoihin. Se on sopiva lahja merkkipäiviään viettäville nuorisoseuralaisille ja käypä palkinto kulttuurikilpailuissamme, Huidunperällä toteamme.

Nummisen työ nuorisoseuraliikkeen historian parissa on tuottanut harvinaisen laajan, kattavan ja arvostavasti yksityiskohtiin paneutuvat teokset. Lukijalle korostuu myös liikkeen myönteinen, historiallinen, sanottaisiinko sopuisa merkitys läpieletyissä yhteiskunnan eri vaiheissa.

Samalla lukija todettavissa on, miten harvinaisen elävä on kautta vuosikymmenten ollut liikkeen perustajan Santeri Alkion aikanaan lausuma toteamus nuorisoseuraliikkeen ihmiskuvasta: Tavoitteena on hyvä ihminen ja kunnon kansalainen.

HEIKINTYTÄR